

EKSAMEN

Emnekode: LBLHSTM13	Emnenavn: Språk, tekst og matematikk
Dato: 13. oktober 2017	Eksamenstid: 09:00-15:00
Hjelpemidler: Alfanumerisk kalkulator	Faglærere: Pål Jom/Ragnhild L. Næsje
Om eksamensoppgaven og poengberegning: Oppgavesettet består av 3 deler: A – Matematikk, B – Språk og tekst og C – Språkutvikling. Oppgavesettet er på tre sider. Sjekk at oppgavesettet er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. Del A – Matematikk besvares på innføringsark Del B og C – Språk og tekst og Språkutvikling besvares i Inspira Assessment Oppgavene skal besvares som angitt i deloppgavene. Matematikklærer og norsklærer er tilgjengelige ved oppstart av eksamen.	
Sensurfrist: 3. november 2017 Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb www.hiof.no/studentweb	

Matematikkspørsmål til BLU, utsatt eksamen h-2017

Oppgave 1:

- a) Gjør rede for begrepene: Telleramsen, Ordinaltall, Parkopling, kardinaltall og antallskonservering.
- b) En dag i barnehagen får Espen og Ida i oppgave å regne ut $7 + 2$. De løser oppgaven på ulike måter:
1. Espen tar opp to fingrer på ene hånden og teller høyt «åtte, ni».
 2. Ida tegner to prikker for tallet 2 og teller prikkene høyt «en, to». Tilsvarende gjør hun med tallet 7. Deretter teller hun alle prikkene og svarer «ni».

Forklar hvilke addisjonsstrategier barna bruker.

Oppgave 2:

Egg selges i pakninger med plass til seks egg i hver. I en barnehage skal de bestille egg for baking.

- a) Barnehagen bestiller to hundre egg. Hvordan blir disse levert i forhold til pakningsstørrelsen som beskrevet innledningsvis?
- b) På et brett er det plass til seks pakninger med egg. Hvor mange brett med egg mottar barnehagen i bestillingen i pkt a)?

Brettene med pakkes i kasser med seks brett per kasse, og for å holde orden på antall egg i kasser, brett og enkelte egg, lager barnehagen følgende skjema:

Kasser	Brett	Pakninger	Egg
1	3	4	5

- c) En dag i barnehagen fylles skjemaet ut som vist over. Hvor mange egg blir dette totalt?
- d) Barnehagen har ett hundre og tjuetre egg. Hvordan vil du uttrykke dette med hjelp av skjemaet over?

I løpet av desember foretar barnehagen tre bestillinger av egg. Leverandøren foretrekker å motta bestillinger angitt i sekstallsystemet.

- e) Hvorfor tror du det er slik?
- f) De tre bestillingene er hhv 250_{seks} , 430_{seks} , 320_{seks} . Regn ut, i sekstallsystemet, hvor mange egg barnehagen bestiller totalt i desember.

Språk og tekst til BLU, utsatt eksamen h-2017

Del B: Kortsvaroppgaver om språk og tekst, svar på 4 av de 5 spørsmålene

1. Forklar kort hvorfor mange eventyr regnes for å passe så godt for barn.
2. Forklar kort følgende begreper: Paratekst, ikonotekst, allalderlitteratur, multimodale tekst, metafor, oppslag.
3. Reisesstruktur (den tredelte fortellingen) er et aktuelt begrep i forbindelse med barnelitteratur. Forklar kort reisesstrukturen i en av pensumbøkene.
4. Beskriv kort hvorfor det er så viktig å arbeide med *begrepsutvikling* i barnehagen.
5. Beskriv kort forskjellen på *førstehåndserfaringer* og *andrehåndserfaringer*.

Del C: Langsvaroppgave om barns språkutvikling, svar på en av oppgavene under:

Enten:

Tekstmestring

«Det er flere ferdigheter barn må ha tilegnet seg før de kan make å produsere en forståelig, sammenhengende tekst på egen hånd. Blant annet må de kunne

- bruke språket situasjonsuavhengig
- ta lytterens perspektiv
- greie seg uten dialogstøtte
- bruke regler for tekstbinding

De fire ferdighetene er nært forbundet med hverandre» (Høigård:176).

Gjør først rede for hva disse ferdighetene innebærer. Beskriv deretter hvordan du som barnehagelærer kan hjelpe barn i utviklingen av disse ferdighetene i ulike hverdagslige situasjoner og gjennom tilrettelagte aktiviteter i barnehagen.

Eller:

Å lære seg språksystemet

«Når barn deltar i språklig samspill med andre, tilegner de seg ubevisst og gradvis også sjølve språksystemet. Behovet for å forstå og for sjøl å uttrykke seg slik at de blir forstått, er en mektig motivasjonsfaktor i språklæringen. Barna lærer språksystemet – ordbetydning, uttale, ordbøying og å sette sammen ord til større helheter – fordi de har bruk for det» (Høigård:115).

Gjør først rede for barns språkutvikling fonologisk, morfologisk, syntaktisk og semantisk. Beskriv deretter hvordan du som barnehagelærer kan stimulere utviklingen på disse fire områdene på ulike måter.